

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr. za pol leta 1 gold, 70. kr. za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gol 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 19. decembra 1888.

Obseg: Pridelovanje salate po zimi. — Kmetovanje. — Razne reči. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Nasledk „šnopsa“. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Pridelovanje salate po zimi.**

Salata je sploh priljubljena in zdrava jed; tudi po zimi jo imamo radi, če tudi je nekoliko trša in bolj grenka. Zato se napravljajo v kleti gredice, tružice itd. Ali lahko se naredi greda za salato tudi v sodu.

Vzemi kak star sod ali pa kako lajto, ki ima le spodnje dno; izvrtaj s svedrom ob obodu kake 4 palce od tal vrsto lukenj po kaka 2 palca vsaksebi; naspri prsti, zmešane s peskom, do izvrtanih lukenj; vtakni v vsako luknjo korenino endivije ali cikorije (regrata) tako, da tanjši konec gleda proti sredi soda, rast pa iz luknje; 4 palce više izvrtaj drugo vrsto, naspri zopet prsti, potakni ravno tako drugo vrsto korenin, in tako delaj do vrha soda in v dno zalivaj po malem prst in rastlike; in imel bodeš v sadu gredo, ki bode v dveh ali treh tednih ozelenela in družini dajala vsej salate, ki jo bodeš lahko rezal okrog soda.

Pa tudi brez soda v podobi piramide se da taka greda napraviti. Naredi se v kleti greda kakor koli velika, štirivoglata ali pa okrogla, s prstjo, ki je zmešana s peskom. Ob robu grede polagajo se krog in krog salatne korenine tako, da gleda koren proti središču, rast pa ven; nato se dene dva palca više zemlje, in na vrh ob robu polagajo se spet korenine, in tako se zvršuje piramida, ako se vsak novi naklad naredi oži in se tudi sproti nekoliko zaliva. Dobro je, da se polagajo večje in močnejše korenine bolj po spodnjih vrstah, slabejše pa po zgornjih. V kakih dveh ali treh tednih stala bode v kleti piramida same lepe salate. Predno se porabi prva rast, dorasla je že druga.

Kmetovanje.

Vsak stan potrebuje za svoj uspeh potrebnega znanja, n. pr. kovač se uči po več let konje kovati, trgovec po več let prodajati. Vsak stan živi bolje od kmetskega, in zakaj? ker se je več naučil in vse bolje razume, kako mu je ravnati. Da je kmetovalec tako za vsemi drugimi stanovi zaostal, ni čuda, ker so vedno mislili, in takih je še dandanes mnogo, ki takisto mislijo, da kmetu ni treba ničesar družega znati, nego zemljo preobračati. Kmet je bil in je še samo delavec in davkoplačevalec, ali mu zemlja trud plača ali ne, na to do sedaj nikdo ni pomislil. Kmet sam misli, da mu znanje njegovo popolnoma zadostuje samo če bi mu Bog dobrih letin dajal. Tega mnenja jih je tudi največ takih gospodov, ki s kmetom gospodarijo in ob njegovih žuljih živijo.

Vsak človek si mora vsakdanji kruh služiti, brez njega ne ide rad pod zemljo. Ako kateremu kruha primanjkuje, zaslužiti si ga zna na drug način izven svojega stana.

Najpoštenejši zaslužek brez dela je beračenje, nepoštena je pa tatvina in ropanje. Današnje dni vidimo že kmetske otroke in kmete beračiti. Ako pojde vse tako dalje, postanejo beračiči tatje in iz tatov roparji.

Za vsako državo je v vojnem času največje važnosti premožen kmet, da se ustavi vsem drugim državi manj zvestim stanovom. Da se kmetski stan tudi trden ohrani, treba je za njegovo gmotno ali materijalno stanje skrbeti. Vsak zna, da si človek z omiko najlaže svoje stanje zboljša, zaradi tega je treba tudi kmeta izobraziti in ga naučiti, kar mu je treba znati. Naš kmet je do danes najmanj izobražen, nihče ni za njegovo izobraženje skrbel, še nasprotnega mnenja jih je bilo mnogo, in jih imamo še, ki mislijo, da se z neumnim

